

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо вдосконалення порядку розподілу судових витрат
та судового збору

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є :

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

а) частину другу статті 221 викласти в такій редакції:

"2. У випадку, визначеному частиною першою цієї статті, суд вирішує питання про судові витрати без повідомлення учасників справи. Якщо суд вважатиме за необхідне, для вирішення питання про судові витрати він може призначити судові засідання, яке проводиться не пізніше п'ятнадцяти днів з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог";

б) частину третю статті 244 викласти в такій редакції:

"3. Суд, що ухвалив рішення, ухвалює додаткове судове рішення в тому самому складі протягом десяти днів з дня надходження відповідної заяви. Додаткове судове рішення ухвалюється в тому самому порядку, що й судове рішення, а в разі якщо суд вирішує лише питання про судові витрати – без повідомлення учасників справи";

2) у Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

а) статтю 136 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Особа, яка заявляє клопотання про відстрочення або розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх сплати, зобов'язана одночасно надати докази, які підтверджують наявність обставин, якими обґрунтоване таке клопотання";

б) частину другу статті 246 викласти в такій редакції:

"2. У випадку, визначеному частиною першою цієї статті, суд вирішує питання про судові витрати без повідомлення учасників справи. Якщо суд вважатиме за необхідне, для вирішення питання про судові витрати він може призначити судові засідання, яке проводиться не пізніше двадцяти днів з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог";

в) частину третю статті 270 викласти в такій редакції:

"3. Суд, що ухвалив рішення, ухвалює додаткове судові рішення в тому самому складі протягом десяти днів з дня надходження відповідної заяви. Додаткове судові рішення ухвалюється в тому самому порядку, що й судові рішення, а в разі якщо суд вирішує лише питання про судові витрати – без повідомлення учасників справи";

3) у Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

а) частину четверту статті 143 викласти в такій редакції:

"4. У випадку, визначеному частиною третьою цієї статті, суд вирішує питання про судові витрати без повідомлення учасників справи. Якщо суд вважатиме за необхідне, для вирішення питання про судові витрати він може призначити судові засідання, яке проводиться не пізніше п'ятнадцяти днів з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог";

б) частину третю статті 252 викласти в такій редакції:

"3. Суд, що ухвалив рішення, ухвалює додаткове судові рішення в тому самому складі протягом десяти днів з дня надходження відповідної заяви. Додаткове судові рішення ухвалюється в тому самому порядку, що й судові рішення, а в разі якщо суд вирішує лише питання про судові витрати – без повідомлення учасників справи. У разі необхідності суд може розглянути питання ухвалення додаткового судового рішення в судовому засіданні з повідомленням учасників справи. Неприбуття у судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду заяви";

4) у Законі України "Про судовий збір" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87 із наступними змінами):

а) абзаци другий і третій частини першої статті 3 викласти в такій редакції:

"за подання до суду позовної заяви та іншої заяви, передбаченої процесуальним законодавством та Кодексом України з процедур банкрутства;

за подання до суду апеляційної і касаційної скарг на судові рішення, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами, заяви про скасування рішення третейського суду, заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду та заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом";

б) у частині другій статті 4:

підпункти 6 і 7 пункту 1 викласти в такій редакції:

"6) апеляційної скарги на рішення суду; заяви про приєднання до апеляційної скарги на рішення суду; апеляційної скарги на судовий наказ, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами, яка подана:	
юридичною особою	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги від розміру оспорюваної суми
фізичною особою або фізичною особою – підприємцем	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги від розміру оспорюваної суми, але не більше 8 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб за позовними заявами майнового характеру, а у справах, в яких предметом позову є захист соціальних, трудових, сімейних, житлових прав (крім права власності на майно), відшкодування шкоди здоров'ю (крім моральної шкоди), – не більше 3 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб
7) касаційної скарги на рішення суду; заяви про приєднання до касаційної скарги на рішення суду, яка подана:	
юридичною особою	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги від розміру оспорюваної суми
фізичною особою або фізичною особою – підприємцем	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги від розміру оспорюваної суми, але не більше 10 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб за позовними заявами майнового характеру, а у справах, в яких предметом позову

	є захист соціальних, трудових, сімейних, житлових прав (крім права власності на майно), відшкодування шкоди здоров'ю (крім моральної шкоди), – не більше 5 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб";
--	---

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2. За подання до господарського суду:

1) позовної заяви майнового характеру	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб
2) позовної заяви немайнового характеру	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб
3) заяви про видачу судового наказу	0,1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб
4) заяви про скасування судового наказу	0,05 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб
5) заяви про забезпечення доказів або позову; заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення іноземного суду; заяви про скасування рішення третейського суду; заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду; заяви про роз'яснення судового рішення	0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб
6) апеляційної скарги на рішення суду; заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги від розміру оспорюваної суми
7) касаційної скарги на рішення суду	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги від розміру оспорюваної суми
8) апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб

9) заяви про відкриття процедури превентивної реструктуризації	2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб
10) апеляційної скарги на ухвалу суду в процедурі превентивної реструктуризації	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні заяви
11) касаційної скарги на ухвалу суду про затвердження / про відмову у затвердженні плану превентивної реструктуризації; про закриття процедури превентивної реструктуризації	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні заяви";

доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

"2¹. За подання до господарського суду у справі про банкрутство (неплатоспроможність):

1) заяви кредитора про відкриття провадження у справі про банкрутство	10 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб
2) заяви кредиторів, які звертаються з грошовими вимогами до боржника після офіційного оприлюднення оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), а також після офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом	2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб
3) позовної заяви майнового характеру в межах справи про банкрутство (неплатоспроможність)	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб
4) позовної заяви немайнового характеру в межах справи про банкрутство (неплатоспроможність)	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб
5) заяви про покладення солідарної відповідальності на органи управління боржника; заяви ліквідатора, кредитора про субсидіарну відповідальність за доведення до банкрутства	2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб
6) апеляційної скарги на ухвалу суду про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність);	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги від розміру оспорюваної суми

про результати розгляду грошових вимог кредиторів; рішення суду в межах справи про банкрутство (неплатоспроможність)	
7) апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду у справі про банкрутство (неплатоспроможність)	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб
8) апеляційної і касаційної скарги на постанову суду про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури (погашення боргів боржника)	2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб
9) касаційної скарги на ухвали суду про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність); про результати розгляду грошових вимог кредиторів; рішення суду в межах справи про банкрутство (неплатоспроможність)	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги від розміру оспорюваної суми";

в) пункт 15 частини першої статті 5 викласти в такій редакції:

"15) фізичні особи (крім суб'єктів підприємницької діяльності) – кредитори, які звертаються з грошовими вимогами до боржника щодо виплати заборгованості із заробітної плати, зобов'язань внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, виплати авторської винагороди та аліментів, – після офіційного оприлюднення оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), а також після офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом";

г) статтю 8 викласти в такій редакції:

"Стаття 8. Відстрочення та розстрочення сплати судового збору, зменшення його розміру або звільнення від його сплати

1. Враховуючи майновий стан сторони, суд може своєю ухвалою за її клопотанням відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, але не довше ніж до ухвалення судового рішення у справі, за таких умов:

1) розмір судового збору перевищує 5 відсотків розміру річного доходу за попередній календарний рік фізичної особи, яка подає позовну заяву, іншу заяву, скаргу, апеляційну чи касаційну скаргу; або

2) особами, які подають позовну заяву, іншу заяву, скаргу, апеляційну чи касаційну скаргу, є:

а) військовослужбовці;

б) батьки, які мають дитину віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю, якщо інший з батьків ухиляється від сплати аліментів;

в) одинокі матері (батьки), які мають дитину віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю;

г) члени малозабезпеченої чи багатодітної сім'ї;

г) особа, яка діє в інтересах малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена; або

3) предметом позову є захист соціальних, трудових, сімейних, житлових прав, відшкодування шкоди здоров'ю; або

4) заявником (позивачем) у межах справи про банкрутство (неплатоспроможність) є юридична або фізична особа, у тому числі фізична особа – підприємець, яка перебуває у судових процедурах розпорядження майном, санації або реструктуризації боргів, за клопотанням арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, керуючого реструктуризацією) або боржника.

2. Суд може зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати на підставі, зазначеній у частині першій цієї статті.

3. При визначенні майнового стану особи для цілей цієї статті суд може враховувати інформацію про розмір доходів за попередній календарний рік, перебування на утриманні непрацездатних членів сім'ї, наявність у власності нерухомого, рухомого майна та/або іншого цінного майна, а також інші обставини, які мають значення для оцінки майнового стану особи".

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України

м. Київ
18 червня 2025 року
№ 4508–ІХ

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ